

Egy egész kép – Jefferson County Open School

december 11, 2016

Videó, amelyet az iskola diákjai készítettek és rövid fordítás Rick Posner könyvéből az iskoláról.

Ma rettenetesen sokat hallunk az oktatásról és az iskolákról. Mindenkinek van véleménye arról, hogy hogyan teljesítenek az iskolák és milyen változásokra lenne szükség. Ritkábban kerül sor azonban arra, hogy valaki alaposan megvizsgálja, hogy mit is jelent a nevelés és az oktatás (education).

Mi annak az iskolának a filozófiája, amelyik a szomszédságodban van? Mi lenne, ha odasétálnál és az ott levőket megkérdeznéd erről? Valószínűleg minden, amit válaszolnak – azon kívül, hogy állandóan tisztelni kell a gyerekeket – csak homályos és bizonytalan lenne.

Ami világos, az az, hogy az állami iskolák klímája nem tartogat sok reményt számos gyerek és szülő számára. Az állandó tisztelés és az azt megelőző és követő nyomás és korlátozások részei ennek a nyugtalanító képnek. Iskolai erőszak, a gyerekek elidegenedése, minden kezdeményezés elutasítása még a legjobb diákok között is nagyon elterjedt. Az iskolát elhagyók aránya növekszik, kevesebb gyerek megy a felsőoktatásba, a munkáltatók panaszkodnak, hogy a fiatal munkásokból hiányzik a kezdeményező készség és a tapasztalat. Harag, félelem és frusztráció jellemzi az oktatás világát, miközben a politikai hatalmasságok nem hagynak fel azzal, hogy több tesztet, házi feladatot és szűken értelmezett tanulmányokat erőltessenek.

A Columbine középiskola mind a két gyilkosa egy nagy személytelen rendszer terméke volt. Valójában úgy tekintettek

rájuk, mint jó tanulókra, és minden klasszikus iskolai mérték szerint azok is voltak. Jó osztályzatok, magas teszteredmények, úton voltak a felsőbb iskolák felé. Azonban mivel életükből hiányoztak a valós dolgok, és mivel személyes társas igényeikre senki nem volt figyelemmel, ezek a dühös fiatalok elrejtették problémáikat. A konvencionális tanulásra, az intellektusra való kizárólagos figyelem számos csapdát jelent. Nem lehetséges, hogy az állami iskolák képesek legyenek egy szélesebb körű képzést nyújtani? Ahogy Atr Combs, oktatással és neveléssel foglalkozó szakember kérdezte: „Miért van az, hogy iskoláinkban csak az a két választás van, hogy a gyerekek lelki roncsok vagy jól idomított szolgák legyenek?”

Amikor ennyi javíthatatlan állami intézményünk van, talán megérett az idő arra, hogy megvizsgáljuk az alternatívákat, amelyek a személytelen dühöt és elégedetlenséget okozó iskolákkal szemben léteznek. Erre lehet példa egy olyan iskola, ahol a gyerekeknek tényleges hatalmú önkormányzatuk van, ahol minden gyereknek legalább egy felnőttel támogató, pozitív kapcsolata van, ahol segítenek az erőszak és az elidegenedés elleni küzdelemben, amely átjárja iskoláinkat. Lehetséges, hogy ez az iskola lesz képes arra, amit John Dewey az oktatás híres reformere szeretett volna, amikor arról beszélt, hogy szükségünk lenne „társadalmilag érett, magukat aktívan elkötelező polgárookra egy demokratikus társadalomban”?

Ez a könyv egy ilyen iskola hatását vizsgálja, egy állami iskoláét, amelyben nincsenek évfolyam szerinti bontások, amely kísérletezik, amelyben a tananyagot a gyerekek segítségével állítják össze. Az iskola több mint 35 éve létezik. A könyv megvizsgálja, hogy ez a oktatási-nevelési program, amely eltekint a felülről hozott szabályokról, kényszerektől, osztályzatoktól, hogyan hat a gyerekekre. Megvizsgálja, miként hat az a gyerekekre, ha arra biztatják őket, hogy érdeklődésüket kövessék, ne csupán a standard tesztekre készüljenek. Megvizsgálja, hogy mit tesznek ezek a gyerekek felnőttként, és megkérdezi őket, hogy miként hatott életükre

ez az iskola.

Egy oktatási-nevelési programot úgy kell mérni, hogy megvizsgáljuk, hogy mit hozott létre, és ezt össze kell vetni az iskola által kialakított tervvel. Túl gyakran a konvencionális iskolák csupán szavalnak arról, hogy elősegítik a a gyerekek társas és személyes fejlődését. A Nyitott Iskola, amelyről a könyv szól, ezeket az értékeket hangsúlyozva olyan sokoldalú gyerekeket szeretne a világra hozni, akik alkotóan illeszkednek ebbe a világba. Ezek az emberek képesek kell legyenek arra, hogy önmagukat irányítsák, képesek kell legyenek öröme és hogy egész életük alatt tanuljanak. Fel kell tudják fogni, hogy mit jelent az egyéni fejlődés, és azt életük alapjává tudják tenni.

Sajnálatos módon nagyon kevés információ áll rendelkezésünkre az olyan alternatív iskolák hatásáról, mint amilyen az Open School. Hatvan évvel ezelőtt végeztek egy nyolcéves vizsgálatot, amelynek során a következő kérdést tették fel: Mik annak a tantervnek a hosszú távú hatásai, amely segít a tanulóknak abban, hogy jelentős társadalmi problémákkal konfrontálódjanak, és ugyanakkor képességeiket azokban a dolgokban igyekszik fejleszteni, amelyek megfelelnek egyéni érdeklődésüknek, képességeiknek és kívánságaiknak.

Ez a vizsgálat felölelt 1500 összepárosított tanulót konvencionális és kísérleti iskolákból, és követte őket nyolc éven át a középiskola elvégzése után. (A kísérleti iskolák sok vonatkozásban hasonlítottak a mi Jefferson County Open School iskolánkhöz). Ez a vizsgálat azt találta, hogy a kísérleti iskolák tanulói jól teljesítenek a főiskolákon és egyetemeken, és tevékeny, termékeny sokoldalú fiatal emberek lesznek. Sajnos a II. világháború és a hidegháború alatt és után uralkodó merevség eltörölte ezeknek a kísérleti iskoláknak még az eredményeit is a nemzeti emlékezetből.

A kísérleti iskolák elfogytak, és a világűr kutatás (a szputnyik korszak) újabb hullámot hozott, amelyben a

legfontosabb volt a nemzetközi versengés, a matematika és a tudományok. Az iskolák visszaestek a korábban megszokott munkarendbe, és ugyanúgy igyekeztek a megszabott tantervet teljesíteni, mint 100 évvel korábban.

Ma még több egységességgel és a tantervek standardizációval szemben újra fel kéne tennünk a kérdést, amit a „Nyolcéves vizsgálat” megtett. A mai időben a szűk tantervek, a kemény tesztek idején új szemmel kellene ránéznünk az alternatív iskolák eredményeire, és ebből kéne erőt merítenünk az oktatási-nevelési reformhoz.

Most, hogy láthatáron az egységesítés és a tanterv standardizációjának (normához kötésének?) további erősödése, szükségessé válik újból föltennünk a nyolcéves kutatás kérdéseit. Az oktatás reformjához ezúttal kulcsfontosságú lehet a súlyos jelentőséggel bíró vizsgáztatás, a szűkülő tanterv, valamint a fősodorhoz képest alternatív lehetőségek hatékonyságának friss áttekintése. Miközben az olyan konzervatív oktatáselméleti szakértők, mint E. D. Hirsch, megpróbálják megmondani nekünk, hogy mit kellene minden negyedik osztályos tanulónak tudnia, mind több szülő és gyerek vár saját oktatásától valami mást, többet pusztán adatoknál. Amikor a szülők és a diákok olyan iskolákat keresnek, melyek a személyiségüket építik, és fejlesztik az elme, a szív és a lélek egységét, akkor egy éppen ilyen iskola volt diákjának részletes bemutatása még fontosabbá válik. E felnőttek életének megismerése talán reményt nyújthat számunkra az oktatási rendszerünket illetően.

Több mint ötven éve ez az első könyv, mely alapos bemutatását nyújtja egy osztályozás nélküli, kísérleti jellegű, demokratikusan irányított állami iskola végzett tanulóinak. E tanulók igen színes képet festenek a szívvel és lélekkel teli iskoláról, mely lehetővé teszi a szülőknek és gyerekeknek, hogy visszavegyék oktatásukat a politikusoktól és az oktatási bürokratáktól. Íme néhány történet biztatásul mindannyiunk számára, akik hiszünk abban, hogy egy valódi oktatás, mely az

egyéni fejlődésen és kihívásokon alapul nem csak hogy lehetséges, hanem alapvetően szükséges is egy dinamikus és sokszínű demokratikus társadalomban.

A Jefferson County Open School (Jefferson Megyei Nyitott Iskola) – vagy Open School (Nyitott Iskola), ahogy gyakran nevezik – egy olyan iskola, mely szembeszegül a jelenlegi standardizációs oktatási gyakorlat irányzatának. Több mint harminckilenc éve az Open School állami fenntartású lehetőségként virágzik a hagyományos iskoláztatással szemben. Az ovi előkészítőtől tizenkét évfolyamon átívelő iskolának saját ritmusa van, nem használ semmiféle osztályozási rendszert, és a tapasztalati tanulást támogatja. Semmiféle tanulmányi átlagok vagy akadémiai kreditpontok nem árnyékolják be az iskola azon törekvését, hogy az a teljes gyereket oktassa. Minden gyereknek van egy tanácsadója a munkatársak közül és egy személyre szóló tanulmányi terve célokkal a közösségi/társadalmi, személyes és intellektuális területekre vonatkozóan.

Már csak egy ilyen iskola ötlete is perspektívaváltást idézhet elő a tekintetben, hogy valójában mit is jelent az oktatás. Ezért kérlek, kedves Olvasó, légy óvatos, mert lehet, hogy ez a könyv arra kényszerít majd, hogy újra górcső alá vedd az életed, a gyermekeid életét, valamint elképzeléseid az oktatásról és kapcsolatáról mindenhez, ami számodra fontos. Olvasása közben eltűnődhetsz az oktatás életedre gyakorolt hatásáról és azon, hogy mit is jelent iskolázottnak lenni. Ha szülő vagy, azon kaphatod magad, hogy megkérded magadtól, hogy mit is vársz el gyermekeid iskolájától. Esetleg még eltöprenghetsz azon is, hogy mit szeretnél, milyen ember váljon a gyermekedből, mire elhagyja az iskolát.

Mi jut eszedbe, ha visszatekintesz saját iskolai tapasztalataidra? Esetleg eszedbe juthatnak az iskolai bulik vagy egyes tanáraid, akik inspiráltak. Talán elmondhatod, hogy az iskolai tapasztalataid fölkeszítették az érettségi utáni életre vagy nem. Beíratnád saját gyereked ugyanabba az

iskolába, ahova te jártál? Talán, mint sokunk, te is alig foglalkozol a saját oktatásoddal, nemhogy azt bármilyen formában is felnőttkori életedre vonatkoztatnád.

Mit is jelent az valójában, hogy valakit oktatni? Talán az oktatás szó gyökerénél kellene kezdenünk. A Webster-féle New World Dictionary (Új világ szótár) szerint az educare latin eredetű szó, jelentése „vezetni, kihúzni vagy kihozni”. Ez messzire esik az oktatás általános értelmezésétől, mely szerint az a tudás átadása vagy ifjú elmék megtöltése mindazzal, amit szerintünk tudniuk kellene.

Vannak olyan pedagógusok, akik szerint születéstől fogva olthatatlan szenvedély él bennünk a tanulás iránt. Többen is úgy vélik, hogy ezt a standardizált, személytelen oktatási rendszerünkkel kiverik belőlünk. Milyen gyakran nyílik lehetőségük a diákoknak, hogy azonosítsák saját érdeklődésüket és valóban kövessék azt? Sok szülő és pedagógus véli úgy, hogy az amerikai iskolák cserben hagyták a diákokat ezen a téren.

A könyvbe belevettem, amit én úgy hívok, „A siker életrajza”. Ezek végzett diákok történetei, akiknek saját elképzelésük van arról, hogy mit jelent sikeresnek lenni – méltónak lenni iskolájuk céljaihoz és jövőképehez. Életrajzuk muníciót ad a fenntartható oktatásért szóló érveléshez, mely karakterformáló, és egy életen át hatással van diákjaira.

Remélem, hogy ez a könyv elgondolkodtat ezekről a végzett diákokról, akikre oly mély hatással voltak iskolai élményeik, hogy sokuk számára mindmáig életük központi eleme maradt. Mindannyian azt akarjuk, ami a legjobb a gyerekeknek. E lapokon képet alkothatunk arról, ami lehetséges: olyan oktatás, mely a teljes emberre összpontosít, és sok esetben segít az álmokat valóra váltani.

Fordították: Széger Kati és Fóti Péter

Kapcsolódó cikkek

- Herbert Kohl nyílt levele Barack Obama oktatási miniszterének, Arne Duncannek
- Fóti Péter: Egy kreatív nem-igazodó – Herbert Kohl portréja